

Sygn. akt: I C 412/19

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2019 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Sylwia Piasecka
Protokolant:	pracownik biurowy Roksana Rużyło

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2019 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy

z powództwa P. (...) z siedzibą we W.

przeciwko B. K.

o zapłatę

oddala powództwo.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 412/19

UZASADNIENIE

Powód – P. (...) z siedzibą we W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, złożył pozew przeciwko B. K. o zapłatę kwoty 4.389,10 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwana B. K. na podstawie umowy pożyczki o numerze (...) zawartej w dniu 1 sierpnia 2017 roku otrzymała określoną w umowie kwotę pieniężną, jednocześnie zobowiązując się do jej spłaty na warunkach precyzyjnie określonych w tejże umowie. W następstwie niedotrzymania przez dłużnika warunków określonych w umowie (...) N. (...) wezwał pozwaną B. K. do zapłaty kwoty pieniężnej, jednocześnie informując, że w przypadku niedopełnienia warunków określonych w treści wezwania wierzytelność wynikająca z zawartej umowy zostanie przelana na rzecz P. (...).

Strona pozwana, pomimo upływu wyznaczonego terminu nie dokonała zapłaty, wobec czego w dniu 30 października 2018 roku (...) N. (...) zawarła z powodem umowę przelewu wierzytelności, cedując na jego rzecz całość praw i obowiązków wynikających z umowy zawartej przez stronę pozwaną z wierzycielem pierwotnym.

Powód podkreślił, że zadłużenie strony pozwanej wynosi kwotę 4.389,10 złotych, w tym należność główna w wysokości 2.602,86 zł, należności uboczne naliczone przez wierzyciela pierwotnego w wysokości 1.392,56 złotych i skapitalizowane odsetki w wysokości 393,68 złotych, na które składają się przejęte w drodze cesji wierzytelności odsetki wierzyciela pierwotnego naliczone zgodnie z postanowieniami umowy od odpowiednio od niezapłaconej kwoty należności głównej wynikającej ze wskazanej wyżej umowy oraz odsetki ustawowe za opóźnienie naliczane przez stronę powodową od należności głównej za okres po dniu cesji wierzytelności do dnia poprzedzającego dzień złożenia pozwu.

Powód wskazał również, że wezwał pozwaną do zapłaty, jednakże zobowiązanie nie zostało uregulowane, a nadto, że roszczenie jest wymagalne od dnia 17 sierpnia 2018 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód – P. (...) z siedzibą we W. w dniu 30 października 2018 roku we Wrocławiu zawarł z (...) N. (...) z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności w ramach transakcji sekurytyzacji, której przedmiotem były wymienione w wykazie wierzytelności przysługujące zbywcy z tytułu umów pożyczek zawartych przez (...) i Konsumentów, nabyte przez cedenta od (...).

Integralną częścią umowy jest załącznik nr 1 1a stanowiący wykaz wierzytelności.

dowód: umowa sprzedaży wierzytelności w ramach transakcji sekurytyzacji z dnia 30 października 2018 k. 11 – 15.

W dniu 23 kwietnia 2019 roku powód sporządził wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr S/107/51/ (...), w którym stwierdził, że w dniu 30 października 2018 roku nabył od (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty wierzytelność wobec pozwanej B. K. wynikającą z umowy pożyczki o nr (...). Wysokość zobowiązania pozwanej według stanu na dzień wystawienia wyciągu wynosiła łącznie kwotę 4.389,10 złotych, która obejmowała należność główną w wysokości 2.602,86 złotych, odsetki w wysokości 393,68 złotych oraz koszty w wysokości 1.392,56 złotych.

dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej k. 10.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, mimo że pozwana B. K. nie stawiała się na termin rozprawy, nie zajęła stanowiska w sprawie i nie wniosła o przeprowadzenie rozprawy pod jej nieobecność. Uzasadniało to zatem, stosownie do treści art. 339§2 kpc, uwzględnienie podstawy faktycznej powoda i w konsekwencji wydanie wyroku zaocznego. Podkreślić przy tym jednak należy, że wydanie wyroku zaocznego może nastąpić tylko wówczas, gdy Sąd rozpoznający sprawę, nie ma żadnych uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie. Niezależnie bowiem od ustalenia podstawy faktycznej Sąd jest zawsze zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny natomiast wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwa, gdyż w tym zakresie nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 kpc (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 roku, III CRN 30/72, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1973, III CRN 59/73). Dlatego też obowiązkiem strony powodowej jest dołączenie do pozwu dowodów, które umożliwią Sądowi weryfikację twierdzeń pozwu pod kątem spełnienia przesłanek z art. 339 kpc. Brak bowiem jakichkolwiek dokumentów powoduje, że przytoczone okoliczności budzą wątpliwości co skutkuje oddaleniem powództwa - nawet przy biernej postawie strony pozwanej - gdyż nie jest możliwym przyjęcie za prawdziwych twierdzeń pozwu. Tym bardziej, że z treści art. 3 k.p.c. wynika obowiązek stron i ich pełnomocników do przedstawiania dowodów istotnych w sprawie.

Należy również podkreślić, że zgodnie z treścią art. 6 kc, to na stronie powodowej spoczywa obowiązek udowodnienia zarówno zasadność, jak i wysokość określonej wierzytelności. Ciężar udowodnienia spoczywa bowiem na osobie, która z faktu tego wywodzi określone dla siebie skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów i spełnia przy tym dwie zasadnicze funkcje. Po pierwsze dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady sporności (kontradyktoryjności) w procesie, po drugie określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji krytycznej, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003 r.). Oznacza to zatem, że Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Ponadto, zgodnie z przyjętą linią orzecznictwa, obowiązek wskazania dowodów potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29), ponieważ Sąd został wyposażony jedynie w uprawnienie, a nie obowiązek, dopuszczenia dalszych jeszcze, nie wskazanych przez żadną ze stron, dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest - czy też nie jest - dostateczny do jej rozstrzygnięcia (art. 316 § 1 in principio k.p.c.). Dlatego też Sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zd. 2 k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznawany spór jest ich sprawą, a nie sądu. Podkreślić również należy, że zasada kontradyktoryjności winna być całkowicie zachowana zwłaszcza wówczas, gdy strony korzystają z pomocy profesjonalnych pełnomocników.

W przedmiotowej sprawie powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wywodził swoje roszczenie wobec pozwanego z umowy przelewu wierzytelności z dnia 30 października 2018 roku, na podstawie której nabył od (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty wierzytelność pieniężną przysługującą wobec pozwanej z tytułu umowy pożyczki o numerze (...), zawartej w dniu 1 sierpnia 2017 roku.

Wobec powyższego powód powinien wykazać, że wierzytelności, którą nabył od poprzednika prawnego przysługiwała temu podmiotowi.

Zgodnie bowiem z treścią art. 509 §1 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na rzecz osoby trzeciej chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo w szczególności właściwości zobowiązania.

Z powyższego wynika zatem, że przelew wierzytelności jest umową, na podstawie której dotychczasowy wierzyciel przenosi wierzytelność ze swojego majątku do majątku osoby trzeciej, a przedmiotem przelewu jest wierzytelność istniejąca, którą cedent może swobodnie rozporządzać i która jest w dostateczny sposób oznaczona (indywidualizowana). Dlatego też konieczne jest wyraźne określenie stosunku zobowiązaniowego, którego elementem jest zbywana wierzytelność, a mianowicie oznaczenia stron tego stosunku zobowiązaniowego oraz przedmiotu świadczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 października 2015 roku sygn. akt I ACa 492/15 LEX nr 184218; wyrok SN z dnia 11 maja 1999 r. III CKN 423/98 Biuletyn Sądu Najwyższego 2000/1 str. 1).

Należy również podkreślić, że zgodnie z treścią art. 720 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. Z kolei w myśl art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1497 ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550,00 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się między innymi umowę pożyczki.

Przy umowie pożyczki, głównymi świadczeniami stron są, po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków.

Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie.

Zatem, w procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki powód jest zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę tej kategorii, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku. Biorący pożyczkę powinien zaś wykazać wykonanie swego świadczenia w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości, przy czym obie strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

W przedmiotowej sprawie, mimo że pozwana B. K. nie stawiała się na termin rozprawy, nie zajęła stanowiska w sprawie i nie wniosła o przeprowadzenie rozprawy pod jego nieobecność, Sąd był zobligowany, do przeprowadzenia postępowania dowodowego celem ustalenia zasadności i wysokości dochodzonego przez powoda roszczenia. Przytoczone bowiem w uzasadnieniu pozwu twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych, zdaniem Sądu, budziły uzasadnione wątpliwości z uwagi na ich lakoniczność.

Analizując zatem przedłożony przez powoda materiał dowodowy, należy stwierdzić, że z treści przedłożonej umowy sprzedaży wierzytelności w ramach transakcji sekurytyzacji z dnia 30 października 2018 roku wynika jedynie, że powód zawarł z poprzednikiem powoda umowę przelewu wierzytelności w ramach transakcji sekurytyzacji. Nie wynika natomiast z tej umowy aby ta konkretna wierzytelność przysługiwała poprzednikom prawnym powoda. Powód nie przedłożył bowiem umowy pierwotnej, która została zawarta przez pozwaną B. K. z (...) i Konsumentów. W konsekwencji Sąd nie miał możliwości zweryfikowania pierwotnej treści postanowień umowy pożyczki, w szczególności czy nie zawierała ona postanowień abuzywnych, a nadto jakie były zasady i termin spłaty zobowiązania, czy też jaka pierwotnie kwota była przedmiotem umowy pożyczki, co obejmowała, czy i jakie dodatkowe opłaty lub koszty przewidywała w związku z udzieleniem pożyczki, tym bardziej, że powyższe okoliczności nie wynikały z uzasadnienia pozwu. Powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika ograniczył się jedynie do stwierdzenia, że pozwany otrzymał określoną kwotę pieniężną.

Wprawdzie celem wykazania nabycia przedmiotowej wierzytelności od poprzednika prawnego powód przedłożył wydruk, stanowiący automatycznie wygenerowany wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności pomiędzy (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty a Prokura Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z dnia 30 października 2018 roku. Jednakże w ocenie Sądu z wydruku tego w żaden sposób nie da się wywieść faktu, że jest to część załącznika nr 1 i 1a stanowiącego integralną część umowy przelewu wierzytelności, jak również, że powód nabył wierzytelność wskazaną w wydruku zawierającego tabelkę, mimo że zamieszczone są w niej dane pozwanego i inne informacje dotyczące zobowiązania wobec pozwanego. Ponadto wydruk ten nie został podpisany przez strony umowy cesji, dlatego też Sąd w niniejszym składzie powziął wątpliwości czy wydruk ten faktycznie jest załącznikiem do tej umowy, zwłaszcza, że w żaden sposób nie potwierdza on, iż przedmiotem przelewu wierzytelności była także wierzytelność zbywcy przysługująca względem pozwanego. Nie wykazano bowiem czy ów "wydruk" zawiera dane wymienione w załączniku nr 1 i 1a do umowy przelewu wierzytelności stanowiącej listę wierzytelności, które zostały nabyte przez powoda.

Odnosząc się natomiast do załączonego do akt sprawy wyciągu z ksiąg prowadzonych przez powoda, będącego funduszem sekurytyzacyjnym, należy wskazać, że wyciąg z ksiąg rachunkowych stanowi jedynie dokument prywatny w rozumieniu art. 245 kpc, który stanowi dowód wyłącznie tego, iż osoba, która go podpisała złożyła zawarte w dokumencie oświadczenie. Ponadto przepis art. 194 ust. 2 ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych wprost pozbawia wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego mocy prawnej dokumentów urzędowych w postępowaniu cywilnym. Wyciąg taki może zasadniczo stanowić podstawę ustaleń faktycznych i wyrokowania w sprawie, ale jego materialna moc zależy od jego treści merytorycznej, a o tym rozstrzyga sąd według ogólnych zasad oceny dowodów - art. 233 § 1 kpc. Dopiero wynikiem tej oceny jest przyznanie lub odmówienie dowodowi z dokumentu waloru wiarygodności ze stosownymi konsekwencjami w zakresie jego znaczenia dla ustalenia podstawy faktycznej orzeczenia. Zgodzić się należy z poglądem judykatury, że dane ujmowane w

księgach rachunkowych funduszu i w wyciągu z tych ksiąg mogą stanowić dowód jedynie tego, że określonej kwoty wierzytelność jest wpisana w księgach rachunkowych względem określonego dłużnika na podstawie opisanego w tych księgach zdarzenia (np. cesji wierzytelności). Dokumenty te potwierdzają więc sam fakt zdarzenia w postaci cesji wierzytelności, ale nie mogą stanowić dowodu na skuteczność dokonanej cesji wierzytelności, a tym bardziej istnienia i wysokości nabytej wierzytelności.

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, powód nie wykazał również wymagalności dochodzonego roszczenia. Nie zaoferował bowiem w tym zakresie żadnego materiału dowodowego, a w szczególności nie przedłożył pierwotnej umowy pożyczki, z której wywodził swoje roszczenie wobec pozwanej. W konsekwencji Sąd nie miał możliwości ustalenia, czy faktycznie umowa pożyczki została zawarta w dacie wskazanej w umowie, jak również jakie były zasady wypowiedzenia umowy.

Zweryfikowanie tej daty, miało w ocenie Sądu, istotne znaczenie nie tylko z uwagi na ustalenie rzeczywistej daty wymagalności roszczenia, ale również ze względu na treść art. 117 § 2¹ kc dodanego ustawą z dnia 13 kwietnia 2018 roku (Dz.U. z 2018 r. poz. 1104), która weszła w życie 9 lipca 2018 roku. Zgodnie bowiem z treścią tego przepisu po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Niewątpliwym natomiast jest, że pozwany, w niniejsze sprawie, jest konsumentem. Niestety brak pierwotnej umowy pożyczki uniemożliwił Sądowi zweryfikowanie tych okoliczności w toku niniejszego procesu.

Wątpliwości Sądu dotyczą również wysokości dochodzonego roszczenia w zakresie kwoty 1.392,56 złotych, które w uzasadnieniu pozwu zostały określone jako należności uboczne, natomiast w wyciągu z ksiąg rachunkowych fundusz z dnia 23 kwietnia 2019 roku i wyciągu z elektronicznego załącznika do umowy cesji jako koszty. Powód nie wskazał zaś jakie są to należności uboczne, jak zostały one wyliczone, a nadto co składa się na koszty i jak one zostały wyliczone. Sąd nie miał również możliwości zweryfikowania roszczenia powoda w zakresie odsetek, tym bardziej, że ich wysokość wskazana w uzasadnieniu pozwu i wyciągu z dnia 23 kwietnia 2018 roku nie jest tożsama z wysokością wskazaną w wyciągu z elektronicznego załącznika. Powód nie wykazał bowiem w toku niniejszego procesu za jaki okres zostały one naliczone, od jakiej konkretnie kwoty, czy są to odsetki umowne, ustawowe i jaka jest ich wysokość. Ograniczył się on jedynie do stwierdzenia w uzasadnieniu, że są to odsetki skapitalizowane, na które składają się przejęte w drodze cesji wierzytelności odsetki wierzyciela pierwotnego naliczane zgodnie z postanowieniami umowy odpowiednio do niezapłaconej kwoty należności głównej – bez wskazania ich wysokości. Przy czym powód nie przedłożył treści postanowień tej umowy pierwotnej.

Wobec powyższego, skoro powód nie sprostął ciężącemu na nim, na podstawie art. 6 k.c., obowiązkowi udowodnienia twierdzeń, z których wywodzi dla siebie korzystne skutki prawne i nie przedstawił dokumentów, z których wynikałoby istnienie i wysokość przysługującego mu względem pozwanej roszczenia, to jego żądanie nie zasługuje na uwzględnienie.